Договори України про правову допомогу та визнання судових рішень

Усі договори, за якими Україна визнає і виконує іноземні судові рішення: 29 двосторонніх договорів, договори СРСР за правонаступництвом і багатосторонні конвенції — зі статтями про визнання рішень, легалізацію документів і порядок зносин.

ДОВІДНИК **Оновлено 1 листопада 2026** Автор: Геннадій Цірат

ОСТАННІ ЗМІНИ

01.08.2026 Гаазька конвенція 1980 про міжнародний доступ до правосуддя набрала чинності для України

12.03.2026 Україна приєдналася до Гаазької конвенції 1980 про міжнародний доступ до правосуддя (Закон № 4820-IX)

01.03.2026 Гаазька конвенція 2019: набрала чинності для Албанії та Чорногорії

27.08.2025 Бразилія: договір про взаємну правову допомогу у цивільних справах набрав чинності (лист МЗС від 30.07.2025)

01.07.2025 Гаазька конвенція 2019: набрала чинності для Великої Британії

29.12.2023 Мінська конвенція 1993 і Протокол 1997 припинили дію для України (вихід за Законом № 2783-IX)

01.09.2023 Гаазька конвенція 2019 про визнання та виконання судових рішень набрала чинності для України і ЄС

Чи виконають в Україні рішення іноземного суду, і чи визнають українське рішення за кордоном, залежить насамперед від того, чи є між Україною і цією державою міжнародний договір. Стаття 462 Цивільного процесуального кодексу дозволяє визнання і виконання іноземного рішення «якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов’язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності», а взаємність

«вважається, що існує, оскільки не доведено інше». Договір, проте, визначає більше, ніж саму можливість: які рішення визнаються, куди і через кого подавати клопотання, чи потрібно легалізувати документи і якою мовою вести листування.

На цій сторінці зібрано всі чинні для України двосторонні договори про правову допомогу у цивільних справах, договори колишнього СРСР, які Мін'юст застосовує за правонаступництвом, і багатосторонні конвенції, що працюють як канал визнання і виконання. Для кожного договору вказано сферу дії, статті про визнання рішень, легалізацію документів і порядок зносин за українським текстом на сайті Верховної Ради. Кримінально-правову допомогу, видачу і передачу засуджених довідник не охоплює.

Як визначити підставу для визнання і виконання

1. **Арбітражне рішення** — Нью-Йоркська конвенція 1958 року (багатосторонні конвенції).
2. **Аліменти** — Гаазькі конвенції 2007 і 1973 років, Конвенція ООН 1956 року; **діти** (повернення, батьківська відповідальність, опіка) — Гаазькі конвенції 1980 і 1996 років, Європейська конвенція 1980 року (ETS 105).
3. **Рішення суду в цивільній чи господарській справі** — спершу двосторонній договір з державою, де ухвалено рішення (чинні договори України, договори СРСР).
4. **Держава ЄС (крім Данії), Велика Британія, Уругвай, Албанія, Чорногорія, Андорра** — також Гаазька конвенція 2019 року, якщо категорія справи не виключена її статтею 2; з двостороннім договором вона діє паралельно. Рішення суду, обраного винятковою угодою про вибір суду, — Гаазька конвенція 2005 року.
5. **Ні договору, ні конвенції** — взаємність за статтею 462 ЦПК: вона вважається наявною, доки не доведено інше.

Що варто знати, перш ніж покладатися на договір

Мінська конвенція 1993 року більше не діє. З російською федерацією (далі — рф) і Білоруссю її дію зупинено 27 грудня 2022 року, а 29 грудня 2023 року Україна вийшла з Конвенції та Протоколу 1997 року (Закон № 2783-IX). З Молдовою, Грузією та Узбекистаном визнання рішень продовжується за двосторонніми договорами. З Азербайджаном, Вірменією, Казахстаном, Киргизстаном, Таджикистаном і Туркменістаном двостороннього договору про правову допомогу у цивільних справах немає; для аліментів з Азербайджаном, Казахстаном і Киргизстаном працює Гаазька конвенція 2007 року. На нашу думку, для решти категорій рішень з цих держав лишається лише взаємність за статтею 462 ЦПК.

Гаазька конвенція 2019 року діє для України з 1 вересня 2023 року — одночасно з ЄС і 26 його державами (Данія участі не бере), з Великою Британією — з 1 липня 2025 року. Конвенція не поширюється на сімейні і спадкові справи, аліменти, неплатоспроможність, інтелектуальну власність та низку інших категорій (ст. 2) і не застосовується до арбітражу. Там, де з державою ЄС є ще й двосторонній договір (Польща, Литва, Латвія, Естонія, Чехія, Угорщина, Румунія, Болгарія, Греція, Кіпр), обидва інструменти діють паралельно; Конвенція не перешкоджає застосуванню інших договорів.

Строк пред'явлення до виконання — три роки з дня набрання рішенням законної сили, для періодичних платежів — протягом усього строку стягнення з погашенням заборгованості за останні три роки (ст. 463 ЦПК). Договори про правову допомогу власних строків не встановлюють; договір з Болгарією прямо називає пропуск строку підставою для відмови (ст. 21).

Куди подавати клопотання — залежить від договору. У договорах 1990-х з Литвою, Грузією, Естонією, Латвією, В'єтнамом, Румунією, Кубою і КНДР клопотання подають до суду першої інстанції, який ухвалив рішення, і той пересилає його за кордон. Договори з Польщею, Молдовою, Узбекистаном, Чехією, Угорщиною, Болгарією, Кіпром, Іраном, Лівією і Сирією дозволяють обидва шляхи, а договори з Грецією, ОАЕ, Індією, Йорданією і Марокко — лише звернення заявника безпосередньо до суду держави виконання. За договором з Північною Македонією клопотання подають міністерству юстиції.

Легалізація документів. Усі договори звільняють від легалізації документи, що передаються на їх виконання. Формулювання різняться: у договорах з Польщею, Молдовою, Литвою, Грузією, Естонією, Латвією, Узбекистаном, Чехією, Болгарією, Румунією і Македонією йдеться про будь-які офіційні документи; Мін'юст у листі 2010 року повідомляв, що В'єтнам, Греція, Іран, Кіпр, Китай, Словаччина, Словенія, Туреччина, Угорщина, Хорватія і Фінляндія приймають без апостиля лише документи, надіслані в порядку правової допомоги. Договір з Бразилією вимагає апостиль на документах, доданих до клопотання, поданого безпосередньо до суду (ст. 21). Поза цими випадками діє Гаазька конвенція про апостиль 1961 року.

Арбітражні рішення — за іншою конвенцією. Договори про правову допомогу стосуються рішень судів; арбітражні рішення визнають за Нью-Йоркською конвенцією 1958 року, на яку прямо відсилають договори з Китаєм, В'єтнамом, Грецією, Індією і Марокко. Договір з Чехією окремо називає рішення третейських судів України і арбітражних судів Чехії (ст. 52).

Вручення документів і докази. З більшістю держав вручення і збирання доказів йдуть за Гаазькими конвенціями 1965 і 1970 років через Мін'юст як центральний орган. Україна не визнає вручення поштою за статтею 10 Конвенції 1965 року і не виконує доручення про pre-trial discovery (ст. 23 Конвенції 1970 року).

Три договори, схоже, не набрали чинності. Договори з Кубою (2003), Сенегалом (2013) і Марокко (2019) ратифіковано, але дати набрання чинності в картках Верховної Ради немає, а в переліку Мін'юсту по країнах їх не згадано. У таблиці вони позначені окремо; на нашу думку, посилатися на них без підтвердження Мін'юсту не варто.

Двосторонні договори України про правову допомогу у цивільних справах

Номери статей — за українськими текстами договорів на сайті Верховної Ради. Усі договори поширюються і на юридичних осіб. Дати набрання чинності взято з карток документів; де картка розходиться з текстом договору або переліками Мін'юсту і Офісу Генпрокурора, це зазначено в клітинці.

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Китай	Договір про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, 31.10.1992 05.02.1993 (Постанова ВР № 2996-XII) · чинний з 19.01.1994 дата з тексту договору на zakon.rada і переліків ГПУ/ Мін’юсту; картка zakon.rada подає 20.12.1993	цивільні (у т. ч. торговельні, господарські, шлюбно-сімейні, трудові) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	судові рішення і рішення арбітражних (господарських) судів, мирові угоди, вироки щодо відшкодування збитків — ст. 17; арбітраж — за Нью-Йоркською конвенцією (ст. 22). Через суд, що ухвалив рішення; безпосередньо — якщо заявник проживає в державі виконання (ст. 18); відмова — ст. 21	Документи судів та компетентних установ — без легалізації (ст. 29). Центральні установи: Мін’юст, Верховний Суд, Генпрокуратура — ст. 2. Мова своєї держави + завірений переклад на мову іншої або англійську — ст. 7
Польща	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, 24.05.1993 04.02.1994 (Постанова ВР № 3941-XII) · чинний з 14.08.1994 перелік ГПУ подає 04.04.1994	цивільні (у т. ч. сімейні і трудові) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	немайнові рішення — без провадження (ст. 48); рішення судів з цивільних справ, вироки щодо шкоди, мирові угоди майнового характеру — ст. 49; умови — ст. 50. Безпосередньо до суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 51); суд перевіряє лише умови ст. 50–51 (ст. 52)	Офіційні документи, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 15). Центральні органи: Мін’юст і Генпрокуратура ↔ Мін’юст Польщі; можливі прямі зносини установ юстиції — ст. 3 (угоди міністерств юстиції 2011: 616_151, 616_152). Мова запитуючої сторони + переклад на мову запитуваної, англійську або російську — ст. 5

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Литва	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, 07.07.1993 17.12.1993 (Постанова ВР № 3737-XII) · чинний з 20.11.1994 перелік ГПУ подає 19.12.1994	цивільні, сімейні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції з цивільних і сімейних справ, вироки щодо збитків — ст. 42; рішення, що не потребують виконання, — без провадження; мирові угоди — ст. 46. Через суд першої інстанції, який пересилає компетентному суду (ст. 43); відмова — ст. 45	Документи судів і офіційних осіб — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 13). Центральні органи: Мін'юст і Генпрокуратура обох сторін — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або російську — ст. 5
Молдова	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, 13.12.1993 10.11.1994 (Закон № 238/94-ВР) · чинний з 24.02.1995 перелік Мін'юсту за датою укладення подає 24.04.1995	цивільні (у т. ч. сімейні і трудові) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	немайнові — без провадження (ст. 47); рішення судів з цивільних справ, вироки щодо шкоди, мирові угоди майнового характеру — ст. 48; умови — ст. 49. Безпосередньо до суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 50); порядок — ст. 51	Офіційні документи, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 15). Центральні органи: Мін'юст і Генпрокуратура ↔ Мін'юст і Прокуратура Молдови; можливі прямі зносини — ст. 3. Мова запитуючої сторони + переклад на мову запитуваної, англійську або російську — ст. 5
Грузія	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах, 09.01.1995 22.11.1995 (Закон № 451/95-ВР) · чинний з 05.11.1996 перелік ГПУ подає 05.12.1996	цивільні (у т. ч. сімейні) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 40; рішення органів опіки і РАЦС — без провадження; мирові угоди — ст. 44. Через суд першої інстанції (ст. 41); відмова — ст. 43	Документи, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 13). Мін'юст і Генпрокуратура ↔ Мін'юст і Прокуратура Грузії — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або російську — ст. 5

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Естонія	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних та кримінальних справах, 15.02.1995 22.11.1995 (Закон № 450/95-ВР) · чинний з 17.05.1996	цивільні (у т. ч. сімейні) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 40; рішення органів опіки і РАЦС — без провадження; мирові угоди — ст. 44. Через суд першої інстанції (ст. 41); відмова — ст. 43	Документи, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 13). Мін'юст і Генпрокуратура ↔ Мін'юст і Державна прокуратура Естонії — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або російську — ст. 5
Латвія	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних, трудових та кримінальних справах, 23.05.1995 22.11.1995 (Закон № 452/95-ВР) · чинний з 12.07.1996	цивільні (у т. ч. трудові, житлові), сімейні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції у цивільних, сімейних і трудових справах, вироки щодо шкоди — ст. 46; без провадження — рішення опіки/РАЦС; мирові угоди — ст. 50. Через суд першої інстанції (ст. 47); відмова — ст. 49 (у т. ч. без документа про договірну підсудність)	Документи офіційних осіб — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 13). Мін'юст і Генпрокуратура обох сторін — ст. 4. Державна мова запитуючої установи + переклад на мову виконавця або російську — ст. 5
Монголія	Договір про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, 27.06.1995 01.11.1996 (Закон № 471/96-ВР) · чинний з 01.08.2002	цивільні (у т. ч. торгові, господарські, сімейні, трудові) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	судові рішення: рішення, ухвали, постанови, мирові угоди, вироки щодо шкоди — ст. 17; відмова — ст. 21. Через суд, що ухвалив рішення; безпосередньо — якщо заявник проживає в державі виконання (ст. 18)	Документи судів і компетентних установ — без легалізації (ст. 45). Центральні установи: Мін'юст, Верховний Суд, Генпрокуратура обох сторін — ст. 2. Листування центральних установ — з перекладом на мову іншої сторони або російську; доручення — із засвідченим перекладом на державну мову запитуваної — ст. 7

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Узбекистан	Договір про правову допомогу та правові відносини у цивільних та сімейних справах, 19.02.1998 05.11.1998 (Закон № 238-XIV) · чинний з 19.06.1999	лише цивільні та сімейні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції у цивільних і сімейних справах, у т. ч. мирові угоди; вироки щодо шкоди — ст. 52; без провадження — ст. 53; відмова — ст. 56. До компетентного суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 54); переклад — на мову запитуваної або російську	Документи установ і уповноважених осіб — без будь-якого спеціального засвідчення (ст. 13). Мін'юст ↔ Мін'юст — ст. 5. Українська, узбецька, російська; документи — з перекладом на мову запитуваної сторони або російську — ст. 17
В'єтнам	Договір про правову допомогу і правові відносини в цивільних і кримінальних справах, 06.04.2000 02.11.2000 (Закон № 2080-III) · чинний з 18.08.2002 шапка тексту на zakon.rada друкує «18.02.2000» — дата до підписання, явна помилка	цивільні (у т. ч. комерційні, трудові, сімейні) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення судів у цивільних справах, вироки щодо збитків — ст. 41; мирові угоди — ст. 45; арбітраж — за Нью-Йоркською конвенцією (ст. 46). Через суд першої інстанції (ст. 42); відмова — ст. 44	Документи, копії і переклади — без будь-якого іншого посвідчення (ст. 12). Цивільні справи — Мін'юст ↔ Мін'юст В'єтнаму; кримінальні — прокуратури — ст. 4. Мова запитуючої сторони + засвідчений переклад на мову іншої, російську або англійську — ст. 5
Північна Македонія	Договір про правову допомогу в цивільних справах, 10.04.2000 02.11.2000 (Закон № 2081-III) · чинний з 20.06.2003 шапка тексту на zakon.rada подає ратифікацію 22.03.2001; Закон № 2081-III датований 02.11.2000	цивільні = цивільні, трудові, сімейні та господарські справи (ст. 2); юридичні особи — ст. 1	рішення у цивільних справах (у т. ч. щодо судових витрат), вироки щодо шкоди; лише рішення після набуття чинності договором — ст. 45; відмова — ст. 47. Клопотання подається Міністерству юстиції держави виконання (ст. 46); без провадження — рішення, що не потребують виконання (ст. 48)	Документи установ юстиції, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 12). Мін'юст ↔ Мін'юст — ст. 3. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої сторони — ст. 5

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Туреччина	Угода про правову допомогу та співробітництво в цивільних справах, 23.11.2000 05.07.2001 (Закон № 2605-III) · чинний з 02.05.2004	цивільні справи; юридичні особи — ст. 1	судові рішення у цивільних справах, вироки щодо шкоди; лише рішення після набуття чинності угодою — ст. 35; умови — ст. 36. Клопотання — до судів держави виконання, реквізити за її законодавством (ст. 37); суд перевіряє лише умови угоди (ст. 38)	Документи з офіційною печаткою та засвідчені копії — не підлягають легалізації (ст. 13). Центральні органи: Мін’юст ↔ Мін’юст Туреччини — ст. 2. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або англійську — ст. 3
Чехія	Договір про правову допомогу в цивільних справах (зі змінами за Протоколом 2007), 28.05.2001 10.01.2002 (Закон № 2927-III) · чинний з 18.11.2002 Протокол від 14.09.2007 (203_051): ратифіковано Законом № 318-VI від 04.06.2008, чинний з 15.12.2008 — змінив ст. 1, 21, 33 і додав ст. 33a (діти, опіка)	цивільні = цивільні, трудові, сімейні і комерційні (ст. 1); юридичні особи, у т. ч. третіх держав, що ведуть діяльність на території сторін — ст. 1	рішення у цивільних справах майнового та немайнового характеру (у т. ч. щодо витрат), вироки щодо шкоди, рішення третейських судів України і арбітражних судів Чехії — ст. 52; відмова — ст. 54. Безпосередньо до компетентного суду або через центральні органи (ст. 53); без провадження — рішення, що не потребують виконання (ст. 55)	Документи, засвідчення підписів, копії і переклади — без подальшого засвідчення (ст. 18). Центральні органи — Мін’юсти (ст. 1); можливі прямі зносини органів юстиції — ст. 3. Мова запитуючої сторони + офіційний переклад на мову запитуваної — ст. 4

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Угорщина	Договір про правову допомогу в цивільних справах, 02.08.2001 10.01.2002 (Закон № 2926-III) · чинний з 08.03.2002	цивільні справи; юридичні особи (крім ст. 3) — ст. 1	рішення з майнових цивільних правовідносин (у т. ч. мирові угоди), вироки щодо збитків, рішення про витрати/заставу — ст. 16; немайнові — визнаються; лише рішення, що набрали сили після набуття чинності договором; умови — ст. 17. Безпосередньо до компетентного суду або через Мін'юсти (ст. 18); суд перевіряє лише умови договору (ст. 20)	Документи і переклади органів правосуддя та компетентних відомств — без подальшого засвідчення (ст. 22). Мін'юст ↔ Мін'юст — ст. 4. Мова запитуючої сторони + переклад на мову іншої або англійську — ст. 5; для клопотання про визнання — засвідчений переклад рішення на мову запитуваної Сторони (ст. 19 f)
Румунія	Договір про правову допомогу та правові відносини в цивільних справах, 30.01.2002 07.09.2005 (Закон № 2822-IV) · чинний з 30.10.2006	цивільні (у т. ч. сімейні та комерційні); юридичні особи — ст. 1	остаточні рішення установ юстиції у цивільних справах (у т. ч. щодо витрат), вироки щодо шкоди — ст. 40; без провадження — рішення опіки/РАЦС; мирові угоди — ст. 44. Через суд першої інстанції (ст. 41); відмова — ст. 43	Документи установ юстиції, копії і переклади — без будь-якого іншого засвідчення (ст. 13). Мін'юст ↔ Мін'юст — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої; двомовні форми — ст. 5
Греція	Угода про правову допомогу в цивільних справах, 02.07.2002 22.11.2002 (Закон № 244-IV) · чинний з 27.01.2007 шапка тексту на zakon.rada друкує «23.04.2001» — дата до підписання, явна помилка; картка і лист МЗС: 27.01.2007	цивільні = цивільні, сімейні та комерційні (ст. 1); юридичні особи — ст. 1	судові рішення у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 20; рішення про особистий статус — без провадження; арбітраж — за Нью-Йоркською конвенцією (ст. 20(2)); мирові угоди — ст. 24. Запит подається заявником безпосередньо до компетентного суду держави виконання (ст. 21); відмова — ст. 22	Документи, копії і переклади мають силу документа на території іншої сторони (ст. 14). Мін'юст ↔ Мін'юст — ст. 5. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або англійську — ст. 6

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Куба	Договір про правові відносини та правову допомогу в цивільних та кримінальних справах, 27.03.2003 10.12.2003 (Закон № 1368-IV) · чинність не підтверджена дати набрання чинності в картці zakon.rada немає; перелік ГПУ подає 06.01.2004, перелік Мін’юсту по країнах договору не згадує — статус з’ясовується	цивільні (у т. ч. сімейні) і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення установ юстиції у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 39; мирові угоди — ст. 43. Через суд першої інстанції (ст. 40); відмова — ст. 42	Документи, копії і переклади — без потреби легалізації (ст. 12). Мін’юст і Генпрокуратура обох сторін — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або російську — ст. 5
КНДР	Договір про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах, 13.10.2003 04.06.2004 (Закон № 1758-IV) · чинний з 17.12.2004	цивільні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення судів у цивільних справах, вироки щодо збитків — ст. 39; мирові угоди — ст. 43. Через суд першої інстанції (ст. 40); відмова — ст. 42	Документи, копії і переклади — без будь-якого іншого посвідчення (ст. 12). Цивільні справи — Мін’юст ↔ Центральний Суд КНДР — ст. 4. Мова запитуючої сторони + засвідчений переклад на мову іншої, російську або англійську — ст. 5

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Болгарія	Договір про правову допомогу в цивільних справах, 21.05.2004 22.09.2005 (Закон № 2911-IV) · чинний з 29.12.2005	цивільні = цивільні, трудові, сімейні і комерційні (ст. 1); юридичні особи — ст. 1	рішення у цивільних справах майнового та немайнового характеру, мирові угоди, рішення про витрати, рішення у кримінальних справах щодо цивільного позову — ст. 19; відмова — ст. 21 (у т. ч. пропуск строку пред'явлення до виконання). Безпосередньо до компетентного суду або через центральні органи (ст. 20); без провадження — рішення, що не потребують виконання (ст. 22)	Документи, засвідчення підписів, копії і переклади — без будь-якого спеціального засвідчення (ст. 17). Центральні органи — Мін'юсти (ст. 1, 3). Мова запитуючої сторони + засвідчений переклад на мову запитуваної — ст. 4
Іран	Договір про правові відносини та правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, 11.05.2004 07.09.2005 (Закон № 2823-IV) · чинний з 31.08.2007	цивільні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	остаточні рішення судових органів у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 22; рішення, що не потребують виконання, — визнаються; відмова — ст. 26. До суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 24); додатки — ст. 23	Документи установ юстиції та офіційних осіб — без будь-якого іншого посвідчення (ст. 12). Мін'юст (виконання рішень, цивільні справи) ↔ Вищий орган Судової влади Ірану; дипломатичні канали — ст. 4. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на державну мову запитуваної або англійську — ст. 5

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Кіпр	Угода про правову допомогу в цивільних справах, 06.09.2004 22.09.2005 (Закон № 2910-IV) · чинний з 18.03.2006	цивільні, у т. ч. сімейні; юридичні особи — ст. 1	судові рішення у цивільних (у т. ч. сімейних) справах, вироки щодо шкоди, мирові угоди у сімейних справах — ст. 20; умови — ст. 21 (у т. ч. юрисдикція за ст. 17). Безпосередньо до суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 22); переклад — на мову запитуваної або англійську	Документи з офіційною печаткою та засвідчені копії — не підлягають легалізації (ст. 13). Мін'юст ↔ Міністерство юстиції і громадського порядку Кіпру — ст. 2. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову іншої або англійську — ст. 3
Лівія	Угода про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, 08.04.2008 10.06.2009 (Закон № 1491-VI) · чинний з 01.01.2010 перелік ГПУ подає 12.07.2009	цивільні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1	рішення судів у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 22; умови — ст. 23; мирові угоди — ст. 26; без провадження — ст. 27. До компетентного суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 24)	Документи компетентних органів на виконання угоди — не підлягають легалізації (ст. 7). Цивільні справи — Мін'юст ↔ Генеральний народний комітет юстиції; дипломатичні канали — ст. 3. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову запитуваної або англійську — ст. 8
Сирія	Договір про правові відносини і взаємну правову допомогу в цивільних і кримінальних справах, 09.10.2008 18.11.2009 (Закон № 1730-VI) · чинний з 30.01.2011	цивільні і кримінальні; юридичні особи — ст. 1–2	судові рішення у цивільних справах, вироки щодо шкоди — ст. 22; умови — ст. 23; мирові угоди — ст. 25. До суду держави виконання або через суд першої інстанції (ст. 24)	Документи з офіційною печаткою та засвідчені копії — не підлягають легалізації (ст. 8). Цивільні справи — Мін'юст ↔ Мін'юст Сирії; дипломатичні канали — ст. 4. Переклад додатків до клопотання — на мову іншої сторони або англійську (ст. 24)

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
ОАЕ	Договір про взаємну правову допомогу у цивільних та комерційних справах, 26.11.2012 19.06.2013 (Закон № 337-VII) · чинний з 20.02.2014 перелік Мін'юсту по країнах цей договір не згадує (лише кримінальний і про видачу)	цивільні, комерційні та сімейні справи; юридичні особи — ст. 1, 19	судові рішення у цивільних, комерційних та сімейних справах, мирові угоди, вироки щодо шкоди — ст. 19; підстави невизнання — ст. 20; юрисдикція — ст. 18. Безпосередньо стороною до компетентного суду запитуваної сторони (ст. 22); можливе часткове виконання (ст. 21)	Офіційні документи підписуються і скріплюються печаткою, запит підтверджує центральний орган (ст. 5); окремого звільнення від легалізації немає. Мін'юст ↔ Мін'юст ОАЕ, зносини дипломатичними каналами — ст. 4. Переклад на офіційну мову запитуваної сторони або англійську — ст. 5
Індія	Договір про взаємну правову допомогу у цивільних і господарських справах, 10.12.2012 05.11.2013 (Закон № 672-VII) · чинний з 19.08.2017 лист МЗС від 28.08.2017 № 72/14-612/1-2051	цивільні та господарські справи; юридичні особи — ст. 1	рішення у цивільних та господарських справах, рішення у кримінальних справах щодо грошових виплат — ст. 15; умови — за законодавством запитуваної сторони (ст. 16); мирові угоди — ст. 18; арбітраж — за Нью-Йоркською конвенцією (ст. 19). До суду належної юрисдикції запитуваної сторони (ст. 17); можливе часткове виконання	Документи з офіційною печаткою та засвідчені копії — не підлягають легалізації (ст. 13). Мін'юст ↔ Міністерство права і юстиції Індії — ст. 2. Мова запитуючої сторони + завірений переклад на мову запитуваної або англійську — ст. 3

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Бразилія	Договір про взаємну правову допомогу та правові відносини у цивільних справах, 02.08.2018 14.01.2020 (Закон № 452-IX) · чинний з 27.08.2025 лист МЗС від 30.07.2025 № 72/14-612/1-90237; шапка тексту на zakon.rada друкує «23.01.2025»	цивільні справи, що охоплюють цивільні, комерційні та адміністративні, і вироки щодо цивільного позову — ст. 1; юридичні особи — ст. 3	судові рішення у цивільних справах, вироки щодо цивільного позову — ст. 19; умови — ст. 20; мирові угоди — ст. 22. Заявник — до компетентного суду держави виконання; також через центральні органи або дипломатичні канали (ст. 21)	Документи, передані центральними органами, — без легалізації (ст. 16); документи до клопотання, поданого безпосередньо до суду, — з апостилем (ст. 21(5)). Мін'юст ↔ Мін'юст Бразилії, безпосередньо; центральні органи листуються англійською — ст. 4–5. Мова запитуючої сторони + переклад на державну мову запитуваної — ст. 5
Йорданія	Договір про взаємну правову допомогу у цивільних справах, 27.11.2019 02.09.2020 (Закон № 861-IX) · чинний з 14.05.2021 на zakon.rada — лише сканована копія; статті звірено за англійським текстом скану	цивільні та комерційні справи, у т. ч. визнання рішень і цивільне відшкодування за вироками — ст. 5; юридичні особи — ст. 1	остаточні рішення у цивільних і комерційних справах, вироки щодо цивільного відшкодування — ст. 14; умови — ст. 15; мирові угоди — ст. 17. Заявник — до компетентного суду запитуваної сторони (ст. 16)	Документи, передані центральними органами, — без дипломатичної чи консульської легалізації (ст. 12). Мін'юст ↔ Мін'юст Йорданії, безпосередньо або дипломатичними каналами — ст. 2. Мова запитуючої сторони + переклад на офіційну мову запитуваної; листування центральних органів — англійською — ст. 3

Держава	Договір · ратифікація · чинність	Сфера	Визнання і виконання рішень	Документи · зносини · мова
Марокко	Договір про правову допомогу у цивільних і комерційних справах, 21.10.2019 02.09.2020 (Закон № 856-IX) · чинність не підтверджена дати набрання чинності в картці zakon.rada немає; перелік Мін'юсту по країнах договору не згадує — імовірно, ще не набрав чинності	цивільні і комерційні справи; юридичні особи — ст. 2	судові рішення у цивільних і комерційних справах, вироки щодо цивільного позову; не застосовується до адміністративних справ і тимчасових заходів (крім аліментних) — ст. 19; умови — ст. 20; арбітраж — за Нью-Йоркською конвенцією (ст. 23). Безпосередньо заінтересованою особою до компетентного суду (ст. 21); документи — ст. 22	Документи компетентних органів при застосуванні договору — звільнені від легалізації (ст. 5). Мін'юст ↔ Мін'юст Марокко, безпосередньо; дипломатичні канали не виключені — ст. 6. Мова запитуючої сторони + переклад на мову запитуваної або французьку — ст. 11
Сенегал	Договір про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, 17.06.2013 02.09.2015 (Закон № 661-VIII) · чинність не підтверджена дати набрання чинності в картці zakon.rada немає; перелік Мін'юсту по країнах договору не згадує — імовірно, ще не набрав чинності	цивільні і кримінальні; юридичні особи — ст. 2	судові рішення у цивільних справах, у т. ч. вироки щодо цивільного позову; не застосовується до запобіжних заходів і забезпечення позову (крім аліментних) — ст. 22; умови — ст. 23. Безпосередньо до компетентного суду або через центральні органи (ст. 24); документи — ст. 25	Документи компетентних органів при застосуванні договору — звільнені від легалізації (ст. 5). Запити судів — Мін'юст ↔ Мін'юст Сенегалу, безпосередньо — ст. 6. Мова запитуючої сторони + засвідчений переклад на мову запитуваної — ст. 19

Договори колишнього СРСР, які застосовуються за правонаступництвом

Мін'юст у переліку договорів по країнах називає сім договорів СРСР, які Україна застосовує за правонаступництвом. Їхніх текстів на сайті Верховної Ради немає (крім договору з ЧССР), тому статті про визнання рішень тут не наводимо. Офіційні публікації текстів наведено під назвою кожного договору: Збірник договорів ООН

(UNTS), а для Австрії, Фінляндії і Чехословаччини — також їхні офіційні видання. Конвенцію СРСР з Італією 1979 року про правову допомогу у цивільних справах, яку називають у літературі, поточний перелік Мін'юсту не згадує.

Держава	Договір	Підстава застосування	Примітка
Австрія	Угода між СРСР і Австрійською Республікою з питань цивільного процесу, 1970 Офіційна публікація: BGBl. Nr. 112/1972	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	текст на zakon.rada не опубліковано; Австрія оголосила про подальше застосування угоди у відносинах з Україною (BGBl. Nr. 291/1996), австрійська база RIS веде її для України з 24.08.1991
Албанія	Договір між СРСР і Народною Республікою Албанією про надання правової допомоги у цивільних, шлюбно-сімейних та кримінальних справах, 1958 Офіційна публікація: UNTS, т. 328, № 4729	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	текст на zakon.rada не опубліковано
Алжир	Договір між СРСР і Алжирською Народною Демократичною Республікою про взаємне надання правової допомоги, 1982 Офіційна публікація: UNTS, т. 1365, № 23040	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	текст на zakon.rada не опубліковано
Ємен	Договір між СРСР і Народною Демократичною Республікою Ємен про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, 1985 Офіційна публікація: UNTS, т. 1509, № 26060	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	текст на zakon.rada не опубліковано

Держава	Договір	Підстава застосування	Примітка
Фінляндія	Договір між СРСР і Фінляндською Республікою про правовий захист та правову допомогу у цивільних, сімейних і кримінальних справах, 1978 Офіційна публікація: UNTS, т. 1241, № 20176; SopS 47/1980 і 48/1980	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	текст на zakon.rada не опубліковано; фінська база договорів Finlex веде окрему картку договору з Україною (47-7/1980) зі статусом «чинний»
Сербія, Чорногорія, Боснія і Герцеговина	Договір між СРСР і ФНР Югославією про правову допомогу у цивільних, сімейних і кримінальних справах, 1962 Офіційна публікація: UNTS, т. 471, № 6833	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	застосування до Сербії, Чорногорії і Боснії і Герцеговини — за переліком Мін'юсту по країнах; окремих актів про правонаступництво щодо цього договору з цими державами на zakon.rada немає. Лист Мін'юсту 2010 (№ 26-26/291) називав також Хорватію і Словенію; у переліку по країнах 2026 їх немає. Указ Президента № 786/2019 утворив делегацію для переговорів про новий договір з Боснією і Герцеговиною про правову допомогу у цивільних справах
Словаччина	Договір між СРСР і ЧССР про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних і кримінальних справах, 1982 Офіційна публікація: UNTS, т. 1337, № 22431; Zb. 95/1983	перелік Мін'юсту по країнах: правонаступництво за Законом «Про правонаступництво України» 1991 р. і Віденською конвенцією 1978 р.	чинний між Україною і Словаччиною: це підтвердив Протокол між урядами про двосторонні договірні відносини, що набрав чинності 03.03.2000 (оголошення МЗС Словаччини № 382/2002 Z. z., п. 18 переліку). Картка zakon.rada позначає договір «втратив чинність» з 28.05.2001 — це дата підписання договору з Чехією, ст. 61 якого скасовує договір 1982 р. лише у відносинах України і Чехії. Текст: сфера — цивільні, трудові, сімейні, кримінальні (ст. 1); зносини — Мін'юст/прокуратура (ст. 3); документи без іншого посвідчення (ст. 11); немайнові рішення — без провадження (ст. 53), майнові і мирові угоди — ст. 54; клопотання через суд першої інстанції або безпосередньо (ст. 55); відмова — ст. 60

Багатосторонні конвенції, чинні для України

Дати — за картками Верховної Ради, статусними таблицями Гаазької конференції (HCCH) і Збірником договорів ООН. Для конвенцій Ради Європи у сфері кримінального права див. окремі джерела: цей довідник їх не охоплює.

Акт	Для України	Центральний орган · застереження	Примітка
Гаазька конвенція з питань цивільного процесу, 1954	правонаступництво; HCCH: чинна для України з 24.08.1991 (повідомлення 10.06.1999)	заява 10.06.1999 (HCCH): судові документи і доручення іноземних органів передаються для виконання дипломатичним шляхом через МЗС України; консульське вручення громадянам держави, яку представляє місія, — за останнім абзацом ст. 6; заяви 16.10.2015, 09.03.2022 і 08.12.2023 — про обмежене виконання на тимчасово окупованих територіях і територіях бойових дій; HCCH відносить заяви України до ст. 1, 6, 9, 15	тексту на zakon.rada не знайдено; статус — за таблицею HCCH
Гаазька конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (апостиль), 1961	приєднання 10.01.2002 (Закон № 2933-III) · чинна з 22.12.2003	застереження: за договорами про правову допомогу, що звільняють від засвідчення, апостиль не потрібен (ст. 3 Конвенції; лист Мін'юсту 2010 № 26-26/291)	130 сторін
Гаазька конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів, 1965	приєднання 19.10.2000 (Закон № 2052-III) · чинна з 01.12.2001	центральний орган — Мін'юст; Україна не застосовує поштове вручення за ст. 10; консульське вручення — лише громадянам держави походження (ст. 8)	84 сторони

Акт	Для України	Центральний орган · застереження	Примітка
Гаазька конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах, 1970	приєднання 19.10.2000 (Закон № 2051-III) · чинна з 01.04.2001 (HCCH; картка zakon.rada подає 21.07.2001 і причини розбіжності не пояснює) · приєднання діє лише у відносинах з державами, які його прийняли (ст. 39), — перелік прийнять у таблиці HCCH	центральний орган — Мін'юст; доручення — українською або з перекладом; Україна не виконує доручень про pre-trial discovery (ст. 23); глава II — лише ст. 15, 20–22	69 сторін
Гаазька конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання, 1973	приєднання 14.09.2006 (Закон № 135-V) · чинна з 01.08.2008	застереження за ст. 26 (утримання між непрямими родичами і свояками); поширення на офіційні акти (ст. 25)	24 сторони
Гаазька конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, 1980	приєднання 11.01.2006 (Закон № 3303-IV) · чинна з 01.09.2006	центральний орган — Мін'юст	103 сторони
Гаазька конвенція про міжнародний доступ до правосуддя, 1980	приєднання 12.03.2026 (Закон № 4820-IX) · чинна з 01.08.2026 (HCCH)	центральний орган — Мін'юст; звернення — українською або з перекладом (ст. 7); застереження за ст. 28	найновіше приєднання України
Гаазька конвенція про юрисдикцію, право, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей, 1996	приєднання 14.09.2006 (Закон № 136-V) · чинна з 01.02.2008	центральний орган — Національна соціальна сервісна служба (ст. 29; за Законом № 136-V у чинній редакції); застереження за ст. 55 щодо нерухомого майна дитини	58 сторін

Акт	Для України	Центральний орган · застереження	Примітка
Гаазька конвенція про угоди про вибір суду, 2005	ратифікація 15.06.2021 (Закон № 1544-IX) · чинна з 01.08.2023	—	ЄС (без Данії окремо), Данія, Велика Британія, Мексика, Сінгапур, Чорногорія, Албанія, Молдова, Швейцарія, Північна Македонія, Бахрейн, Монако
Гаазька конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання, 2007	ратифікація 11.01.2013 (Закон № 26-VII) · чинна з 01.11.2013	центральний орган — Мін'юст; заяви за ст. 2, 24, 25; застереження за ст. 30 (угоди про утримання)	серед сторін — ЄС, Велика Британія, США, Канада, Бразилія, Казахстан, Азербайджан, Киргизстан, Грузія
Гаазький протокол про право, що застосовується до зобов'язань про утримання, 2007	ратифікація 01.07.2022 (Закон № 2339-IX) · чинний з 01.12.2022	—	—
Гаазька конвенція про визнання та виконання іноземних судових рішень у цивільних або комерційних справах, 2019	підписано 04.03.2020 · ратифікація 01.07.2022 (Закон № 2342-IX) · чинна з 01.09.2023	застережень немає (закон про ратифікацію); заява 01.12.2023 (HCCH): Конвенція застосовується на всій території України, крім територій, де ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф	діє між Україною і: ЄС та 26 його державами (без Данії) з 01.09.2023; Уругваєм з 01.10.2024; Великою Британією з 01.07.2025; Албанією і Чорногорією з 01.03.2026; Андоррою з 01.06.2026

Акт	Для України	Центральний орган · застереження	Примітка
Конвенція ООН про стягнення аліментів за кордоном, 1956	приєднання 20.07.2006 (Закон № 15-V) · документ здано 19.09.2006 (UNTC) · за ст. 14(2) чинна з тридцятого дня після здачі, тобто з 19.10.2006	орган, що приймає і передає, — Мін'юст	картка zakon.rada дати набрання чинності для України не подає; дата — за UNTC і ст. 14(2)
Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, 1958	підписано 29.12.1958 · ратифіковано 10.10.1960 · чинна з 08.01.1961 (UNTC)	застереження взаємності: до рішень, винесених у державах, що не є сторонами, — лише на умовах взаємності	172 сторони; саме ця конвенція, а не договори про правову допомогу, є каналом для арбітражних рішень
Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж, 1961	підписано 21.04.1961 · ратифіковано 18.03.1963 (указ 25.01.1963) · чинна з 07.01.1964 (UNTC)	—	31 сторона
Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства, 1968 (ETS 062)	приєднання 14.07.1993 (Постанова ВР № 3385-XII) · чинна з 14.09.1994	—	—
Європейська угода про передачу заяв про правову допомогу, 1977 (ETS 092)	ратифікація 07.06.2017 (Закон № 2088-VIII) · чинна з 13.10.2017	—	—
Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми, 1980 (ETS 105)	ратифікація 06.03.2008 (Закон № 135-VI) · чинна з 01.11.2008	—	—

Як ми можемо допомогти

Ми представляємо іноземних стягувачів у справах про визнання і виконання іноземних судових та арбітражних рішень в Україні і допомагаємо українським компаніям виконати українські рішення за кордоном: від перевірки, який договір застосовується, до клопотання і виконавчого провадження. Детальніше — на сторінці практики «Вирішення спорів».

Якщо ви знаєте про договір або зміну, яких ще немає в довіднику, напишіть нам, і ми оновимо сторінку.

Суміжні матеріали

- Гаазька конвенція 2019 року: як виконати іноземне судове рішення в Україні
- Виконання іноземних судових рішень в Україні: чому Брюссель I bis до вас не дотягується
- Спір із польським контрагентом: що варто вирішити ще в контракті
- Примусове виконання рішення суду в Україні для іноземного стягувача: що відбувається після екзекватури
- Визнання та виконання арбітражного рішення в Україні: порядок дій
- Довідник: угоди України про охорону секретної інформації

Довідник не є юридичною консультацією. Дані станом на 31 жовтня 2026 року; джерела — тексти договорів і законів про їх ратифікацію на сайті Верховної Ради України, статусні таблиці HCCH і UNTC, перелік договорів Мін'юсту по країнах.